

matge *rodon*, / hom se deia —Els rats, on són», «un brigand de falcó, amb el seu ull *rodon*, / ja des d'un bon moment gaitava de per 'mont», «Ara nos cal anà / a veure aquei gateau com va— / Hi anem Que era bel! Com ne feia de tossa! / *Rodon* com un cribell, ros com l'or / ---», Saisset (*Catal d R*, 209, 205, i encara 165; *Perpiny.*, 93). Així se sent encara anant pel país almenys a tota la conca de la Tet: «tenen un pinyol *rudún*» Estoer, un roc *rudún* a Conat, i fins a la major part del Capcir, almenys *rudún*, *-una*, a Formiguera, si bé als Angles, o sigui ja tombant cap a Cerdanya, ja sento dues vegades *rudú* conversant amb un valent bosquerol i caçaire (1960) A la resta del domini ross tunc nota d'una munió de NLL amb aquesta forma, però no sols en noms d'orònims importants: *Puig-rodon* a Cotlliure, *Serrat-rudún* a Pesillà, *El Roc-rudún* a Marquixanes i a Saorra, sinó també com a nom d'indrets insignificants: *Lo Camp rudún* a Flaça de Confent i a St. Feliu d'Amunt, el *Bo-rudún* nom d'un bosc poc extens a Torderes, i sengles *Gorg rudún* a Finestret, St. Cebrià i Vilallonga de la Salanca (1959-60).

Fora del domini dialectal rossellonès, almenys amb el caràcter d'apel·latiu, trobo pertot el masculí en *-ó*: fins a l'Alguer diuen *furó* (*AORBB VII*, 66); i ens caldria arribar fins al ribagorçà de transició per veure reaparèixer la *-n*: «tenen un campet *redón*» a Guel (1957), perquè fins i tot a la part estrictament catalana de la Ribagorça occidental ho diuen sense *-n*: «aquell albe [*'arbré*] *redó*» a Lluçà, vora Benavarri, «Lo Boixiguer é un tossalet *redó*» Montanui (1957). Per al femení sento «bestiar de pata *redóna*» fins a Cercuran (1965) El terme *Monte redondo* s'usa fins a la Vall de Benasc per anomenar un tros de terme independent (amb una ermita o una gran casa) si bé administrat per un municipi (així La Quadra, a Chia, 1965) però això és usual a tot l'alt Aragó.

El vocalisme de la primera síl·laba, en termes generals, podem dir que és *ro-* en tot el domini cat or. i ross., que és *re-* en tot el val. i quasi tot el bal., i almenys a la major part del cat. occid.; tanmateix se sent amb *re-* en alguns punts des del Baix Penedès cap al SO: a la Gornal (B Penedès) em deien que els *Cocons de Morena* eren un forat *redó* Fora d'això la *e* comença en general des de les parts més orientals del cat occid., almenys en les comarques de parlar més conservador: *redó* a les Borges Blanques (*BDLC VI*, 37); a la Serra-de Pinós, prop de Calaf, referint-se a un mateix lloc me'n digué «a *Pesrūdóne*» l'informant d'Àrdèvol però «a *Pesrūdóne*» el de Pinós (1964); a la Vall de Lavansa, un dels informants de Padrinàs m'anomenà un *prat rudó* i l'altre un *trosét redó*, llogaret on la pronúncia és ja occidental, però a prop de la zona xipella (1964). Altrament hi ha *redó* fins com a apel·latiu a tot el Pallars: «la sora té la fulla *redóna*» Llessui; «la lluna nova és *redóna*» Esterri de Cardós, «la coca mairada és *redona*», «a Campirme hi ha una posella *redona*» Estaon, «la carre és un cistell *redó*», «hi posen un pedaç *redonet* i petit» Àreu, «un forat *redó*» Tor (1932-34). Noms com *Roca-redona*

(Llessui) es troben per tot el Pallars, i també cap a l'Urgellet: *Prat Redó*, *Fener Redó* a Freixa, *Lo Tros Redó* a Noves, i Segre avall fins cap a Balaguer. *Lo Tossal Redó* Cubells (1964).

En OPOu deu ser cosa valenciana, no pas gironina: «moneda --- fondre lo metall --- a martellades y ab foc fer les *redones*: calefactas et malleo percussas rotundas facere» (*TbPu*, 140; o seria substantivat per 'escalorn de moneda?') A penes necessito indicar que hi ha *redó*, *-ons*, pertot, en toponímia valenciana (*El-Redonet* NL d'un tossalet, que en efecte vaig veure de forma rodona, a Llúria). Més aviat serà útil indicar que fins molt avall cap al Sud la *-d-* interna es manté en pron. vulgar en aquest adjectiu: p. ex. *La Fonteta redóna* a la Vall d'Ebo, si bé a la immediata vall de Laguar, discrepava la pronúncia de dos dels llogarets visitats, per al lloc *Penya-Redona*, que a Flex deien així, però *penya rāóna* a Benimaurell (1962).

Redó és la forma popular a les Balears, encara que del fet que l'artaner AFerrer Ginart cridí l'atenció sobre el fet que a Menorca diuen «*redó* per *rodó*» (*Rond. de Menorca*, p. xix) vol dir que tanmateix la forma *rodó* és mirada com a normal per certs mallorquins. Certament les notes que tinc de parla popular mallorquina són en *re-*: «els gambins eren *redóns*» Cala Rajada (1969), «és *redó*» Port d'Andratx, «s *pučst redó*» Bunyola (1963) Certament amb *e* a les altres illes: l'*ila redóne* m'anomenaren a Formentera un dels illots immediats, *Nā redóns* illeta adjacent a Cabrera, em digueren dos informadors diferents, de Felanitx; *Ets askuys redóns* a la costa N. de Maó, *Sā Mina redóna* a Es Castell de Vilcarlos (1961).

Crido l'atenció sobre la forma pre-catalana en la toponímia de l'Alta Ribagorça. *Porroduno* o *Purreduno* (PODIUM ROTUNDUM) n'hi ha un a Merli, i tres o quatre més a l'Isàvena, *El Campo Reduno* a Biesques, *El Turmo Carraduno* (KARION ROTUNDUM) a Serradui, un altre *Campo-reduno* a Vallabriga; més al NE, hi ha *redono*: un *Estarredono* a Fontjanina i un altre a Senet (< *estall redono*) (1957). En el Maestrat hi ha molts NLL *La Redonda*, que són certament romanesques toponímiques de mossarabisme. No sé si arriba a ser apel·latiu ni si se'n troben cap a l'Horta: a Olocau de Carraixet m'anomenaren un *Siti Redondo* i l'informant de Vinaròs em deia d'una partida «ja està contra la *redónda* de la r'mita» (potser acastellanava, perquè notant la meva meravella digué *redona*, però després tornà a dir *redónda*).

DERIV.: Una *rodona* [Belv.]. La *rodona* per a la «perilla» de l'arbre d'una nau crec que diuen a StPol de Mar (però a l'Escala en diuen la *galeta* J. G. M., 1937). La *redona* és part de la TAIBOLA del furó a Estubeny (1962). *Redonenc* 'arrodonit no ben rodó' mall. (*BDLC x*, 178); *rodonenc* (Lab). *Rodonell* (*DAg*): no existeix *rodomell* (és un dubte que tingué Montoliu en llegir la lletra de l'Aguiló en una cèdula del *DAg*). *Rodonejar* Adv. *Rodonament* [Lacav.], *rodonalment Redonitat* S. xv (*DAG*) o *rodonitat*.

Rodonir (Belv.); *DTo* 1647 dóna a triar entre això i *arrodonir*, i en el *Curial* hi ha *redonir* (*DAG*);